

MAVILÁG

Cluj-Kolozsvár, 1929.

POLITIKAI NAPILAP

Csütörtök, március 7.

Vezércikk helyett

(Kolozsvár) Valami jelentéktelen apróságot vásároltam ma az előkelő föltéri divatáru üzletben. A hatalmas, tágas helyiségben én voltam az egyetlen vevő. Délelőtt tíz óra volt. A főnök szolgált ki. Egy kisasszony unatkozott a kasszában, nem volt szegénynek semmi dolga. A pultok mellett senki. Máskor ott lehet segéd és inas udvariaskodott itt a vevők hadával.

A főnök becsomagolta a portékát, én kifizettem érte negyven lej. Közben pedig nagyon szégyeltem magamat. Mintha én volnék felelős azért, hogy én vagyok a boltban az egyetlen vevő. Az én negyven lejemből fizesse ki ez az irigylet, szegény kereskedő a házbérét, az adóját, nő meg a hitelezőit. Csak egy uri vendéglőben szegénykeztem így nem rég, ahol egyesegyedül ültem este kilenckor, vagy tíz pincér fontoskodott körülöttem, mindegyik igyekezett valami munkát találni, az egyik a széket tolt a lábam, a másik a tányért törölgette, harmadik kúst hozott, negyedik italt, ötödik kenyeret, hatodik savanyúságot, hetedik édesseget, nyolcadik szivart, kilencedik elvette a pénzt és a tizedik megköszönte. Szörnyű érzés volt, miattam legyen nyitva az egész fényes étterem, az én száz lejes vacsorámból fizessék az egész nagy rezsit.

Mondom, a vendéglőben éreztem csak azt a szégyent, azt a felelősséget, amit az előkelő divatáru üzletben. Nagyon resteltem, hogy nem vásárolok többet, csak egy negyven lejes gallért. Gondolkodtam, kéne még vásárolni egyet-mást, esetleg megvenni az egész üzletet, hadd keressem szegény főnök s legyen dolga a kedves kisasszonynak a pénztárban. Vagy legalább is egy tucat gallért kellene venni, legrosszabb esetben kettőt.

Kár, hogy nem volt több pénzem, mint ez a negyven lej.

A tulajdonos észrevette, hogy el-érzenyültem. Megszólalt:

— Ez a negyven lej, szerkesztő úr, ez a negyven lej ma az első keresetem.

— És ez így megy mindig?

— Mindig. Tetszik látni, egyedül szolgálom ki. Így segítünk magunkon. Rendre el kellett bocsátanom az összes alkalmazottaimat. Egyedül az öreget, tetszik ismerni, a volt régulajdonost tartottam meg, szegényt, emberségből.

— Nem javult a helyzet semmit?

— Nem, sőt rosszabbodott. Semmi pénzünk sincs az embereknek. Pár száz lej árulok naponta. És most belettek ki rám százötvenezer lej kereseti adót. A boltért százhuszezer lej fizetek évente. Kérdem: miből? Mit tegyünk.

— A stabilizáció nem segít?

— A nyomorúságunk lett csak stabilabb. Ha a kormány rövidesen nem segít, szörnyű katasztrófák követhetnek itt a kereskedelemre.

— Mit gondol, mi okozta ezt a nagy válságot?

— Azt hiszem, a sok költség, ami

kiment az országból. A kölcsöntárgyalások rengeteg pénzt emésztettek. A költséget mind előre kellett fizetni. Annyival is kevesebb a pénz idebenn.

— Mire volna most szükség?

— Ki kellene sürgősen bocsájtani vagy kétmilliárd lej új pénzt. Pénzt kell adni az emberek kezébe, egy kis levegőt. Így nagy bajok lesznek.

Persze, szükség volt a stabilizációra. De az csak első lépés. Ha sokáig várunk a módokkal, belénk bukunk valamennyien. Talán — tette hozzá keserűen — még a kormány is...

Igy történt, szóról-szóra. A beszélgetést egyetlen egyszer szakította meg egy ajtónyitás. Feketekalapos, töpörödött asszonyka lépett be. A

kereskedő öt lejt adott neki.

— Volt magyar tisztviselő ő vegye — magyarázta a kereskedő — valaha jó napokat látott. Ötven ilyen kliensem van. Összeszorul az ember szíve.

Szóltanul kifordultam az ajtón. Nem tudtam, kit sajnáljak jobban. A kereskedőt vagy a koldusasszonyt. Vagy magamt?

Kommunista veszedelemről szó sem lehet — mondotta Vajda Sándor belügyminiszter a szenátus ülésén

Maniu Gyula személyesen adja meg a választ Lupu interpellációjára a husvét ügyében -- Argetoianu volt földmivelésiügyi miniszter súlyos támadást intézett a szenátusban Porutiu Bálint ellen -- A liberális-párt is megszavazza a csendőrség átszervezéséről szóló törvényt

(Bukarest) Politikai körök nagy érdeklődéssel néznek Lupu holnap délutáni interpellációja elé, amely a husvét dátumának megállapítása ügyében fog elhangzani. Lupu szerint a husvét miatt komoly zavargások várhatók és ebben az ügyben kihallgatásra is megjelent a régenstanácsnál.

A husvét ügyében ma este minisztertanácsot tartanak és Lupu interpellációjának elhangzása után Maniu miniszterelnök fog válaszolni a felszólalásra.

A kommunista veszedelem A szenátus tegnapi ülésén Mosoin tábornok interpellált a kommunista veszedelem ügyében. A tábornok szerint Románia nyugati határait veszélyeztetik a kommunista agitációval.

Vajda belügyminiszter fenntartja magának azt a jogot, hogy az interpellációra válaszoljon és kijelenti, hogy kommunista veszedelemről szó sem lehet

és az, amit kommunista veszedelemnek neveznek, nem más, mint az ellenzéki lapok tendenciózus beállítása.

Averescu három órás beszéde

A következő szónok Averescu tábornok volt, ki közel három órás beszédében az általános politikai helyzetről kért felvilágosítást. Beszédében hosszasan foglalkozott saját pártjával is és ismertette kormánya működését. Utána

éles támadást intézett Maniu Gyula ellen, amiért a nemzeti kormány tervét visszautasította.

Felvilágosítást kért még a kormány-párti képviselők előre aláírt lemondási levele ügyében is, amire ma délután Maniu Gyula adja meg a választ.

Argetoianu támadása Porutiu Bálint ellen

Argetoianu volt földmivelésiügyi miniszter a Banca Nationala igazgatósági tagjai ügyében interpellált. Kijelentette, hogy a Banca Nationala igazgatóságába dr. Porutiu Bálint szenátor, kolozsvári ügyvédet is kinevezték a földmivesek képviselőjében, habár Porutiu-nak a földmiveléssel semmiféle kapcsolata nincs

A liberális párt is megszavazza a csendőrség reformját

Politikai körökben nagy feltűnést keltett Fanasovici Richárd, volt belügyi alminiszter kamarai beszéde, amely a csendőrségi reform ügyében hangzott el.

Megállapította, hogy a csendőrség reformját a liberális párt is végre akarta hajtani, azonban a reformot a jelenlegi tervezet formájában nem helyesli.

Rámutatott arra, hogy a csendőrség az elmúlt évben

3 millió aktát intézett el

és aggodalmát fejezi ki, hogy nem lesz ki elintézte az aktákat, ha a csendőrség létszámát redukálják.

Fanasovici beszédében rátért a sokat hangoztatott kommunista veszedelem kérdésére is, kijelentvén, hogy a csendőrség a kommunizmus megállítására kiváló szerv volt.

A reform javaslatra vonatkozólag kijelentette, hogy ha a törvénytervezeten megteszik a szükséges módosításokat, akkor a javaslatot úgy saját, mint pártja nevében megszavazza.

Meghasadt a szíve a kolozsvári klinikán egy uriasszonynak, aki hazautazott férjéről azt hitte, hogy meghalt

(Kolozsvár) Megdöbbentő tragédia játszódott le tegnap délután a kolozsvári belgyógyászati klinikán a tragédia áldozata Ciobanescu hátszegi adóellenőr felesége, aki szívizélhűdést kapott, mert tud-

tán kívül hazautazott beteg férjéről azt hitte, hogy meghalt.

Ciobanescu úgy utazott haza, hogy feleségét nem értesítette és mikor az asszony meglátta férje üres ágyát, szívéhez kapott, összeesett és meghalt.

BUKARESTBEN DÜHÖNG A SPANYOLJÁRVÁNY

(Bukarest) A fővárosban ijesztő mértékben terjed a spanyoljárvány. Tegnap este Dan Sever egészségügyi miniszter elnöksége alatt ánké-
tolt tartottak, amelyen a járvány elfojtásának módokat tárgyalták.

FELAKASZTOTTA MAGÁT CELLÁJÁBAN A KOLozSVÁRI POSTALÓPÁS FŐTETTESE

(Kolozsvár) Pavel Niculita a kolozsvári postalópás főtettese, mielőtt az ügyészségre átkísérték volna, öngyilkosságot kísérelt meg. Tegnap reggel dühöngeni kezdett az állambiztonsági hivatal cellájában és a villanyvezetéket leszaggatva a falról, felakasztotta magát. A kísérletet azonban örei idejében észrevették és gyors közbelépéssel sikerült meg menteni az életnek a dühöngő postatisztet. Niculitát átadták az ügyészségnek.

HÜTLEN VAGYON KEZELÉSSEU VADOLJÁK A KOLozSVÁRI VIL-LAMOSMŰ VOLT IGAGZGATÓJÁT

(Kolozsvár) Roata Vasile mérnök a kolozsvári villamosmű volt igazgatója megint hallat magáról. Metes Péter dr. ügyvéd ugyanis Kolozsvár városának megbízásából bűnvádi feljelentést adott be az ügyészséghez Roata ellen, hűtlen vagyonkezeléssel vádolva meg a volt villamosmű igazgatót. A feljelentés szerint Roata 70 ezer lejt kapott a várostól, hogy megjavíttassa azokat a hibákat, amelyeket az árvíz okozott, ezt az összeget azonban Roata saját céljaira fordította. Ezenkívül nagyobb bevásárlásokat eszközölt a Rex-cégnél, amelyek összegével a villamosmű számláját terhelte meg, az árut azonban saját céljaira fordította. A bűnvádi feljelentés ügyében a vizsgálat folyik.

Az új magyarországi hóhér:

Kozarek Antal

Édesapja a gavallérhóhér: Kozarek János volt

(Budapest) Az öreg hóhér Kozarek fiát, az új hóhért, Kozarek Antalt nehéz volt felkutatni. Csak annyit tudtunk róla, hogy boncmester. Ezen a nyomon indulva, felkerestük a főváros négy bonctani intézetét, de ezeken a helyeken nem tudtak róla. Hasonlóan eredménytelen volt a kutatásunk az Állatorvosi főiskolán, míg végül az Állategyészeti Telepen tudtuk meg, hogy

Kozarek Antal, az új állami bakó ott van alkalmazásban,

de éppen most ment haza a lakására, amely a gyepmesteri hivatal épületében van...

Egy 175 cm. magas, 112 kg. súlyú óriás áll előttem, akin nem látszik meg, hogy már 44 éves. Furcsán érzem magamat, amikor a kezem az óriás markában elsüllyed és pillanatig ott vesztegel. Kérdésemre a következőket tudom meg:

— Bár Budapesten születtem és így magyar vagyok, egy kicsit svábos tájszólással beszélek, mert az anyám óbudai asszony volt. Édesapámra nagyon élénken emlékszem. — Valamennyi rekvizituma a birtokomban van, de

vannak nekem ennél még régebbi szerszámaim is,

tessék csak megnézni. Örülök természetesen, hogy engem neveztek ki. Van már egy kis praxiszom az akasztásban, mert a hancúterén többször vették igénybe a tudásomat. A világháborúban az első naptól az utolsóig résztvettem és öt kitértetést szereztem. A 31-ik tüzérezrednél, mint tüzemester szolgáltam. Ez volt a főfoglalkozásom,

„mellékesen“ néha akasztottam is.

— A legszívesebben Soltancen működtem, ahol a községi bírót és egy asztalosmestert akasztottam fel. Kíváncsian várom az írásos ki nevezést és szeretném, ha minél előbb akadna munkám.

Az öreg Kozarek: a gavallér hóhér

Ma már alig emlékszik valaki Budapesten és az országban az öreg Kozarekre, aki szintén „állami ítélet végrehajtó volt“. Kozarek Budapesten lakott és minden pesti ember ismerte. Vasárnap délutánként, de hétköznaponként is gyakran ott lehetett látni a Sugárúton (a mai Andrássy-ut!), amin

elegáns kucsr-kocsiján ült maga is elegánsan: cilinder a fején,

testhezálló, jószabású ruhában, fehér keztyűvel a kezén. Maga hajtotta a két fekete oroszlovat és mellette ült mindig a leánya, aki bájos jelenség volt, — a legszebb pesti lányok egyike! — és olyan grácia, üdőség, finomság ömlött el egész lényén, hogy aki nem ismerte, nem sejtette volna benne a hóhér leányát...

Estefelé rendszeren a Hatvani-utcában (a mai Kossuth Lajos-utca), a Koronaherceg-utcában (a mai Petőfi Sándor-utca) és a Dorottya-utcában sétált Kozarek János és a leánya: Kozarek Ilona. Majdnem minden este betértek a Messner-

Ignác-féle fűszer és csemegekészlet-kedésben, amely a Fürdő-utca 4. számú házban (ma: Tisza István-utca) volt. Most a Kerskedelmi Bank palotája áll azon a helyen, ahol az a sárga ház állott, amelyben a Messner-féle fűszer bolt volt. Barkassy Géza miniszter tanácsos volt a ház és második emeletén lakott Tormay miniszteri tanácsos, akinek a leánya: Tormay Cecília egyik regényében le is írta a sárga házat.

Hóhér, aki nem tud vért látni

Kozarek hideg vacsorát, felvágottat, sajtot, déligyümölcsöt, csomagtét vásárolt a Messner-féle boltban. Egy este éppen akkor tért be az üzletbe, amikor ott az egyik fűszeresegéd öncsonkítással levágta

Bigámiával vádolt viszatért hadifoglyot mentett fel a törvényszék a vád alól

Saját felesége jelentette fel, mert el akart tőle válni törvényesen a férj — A feljelentő feleség nem tudta igazolni, hogy férje az orosz nővel is megesküdt

(Kolozsvár) Kétéjűséggel vádolva állott Musescu Aurél székesúti lakos a törvényszék előtt. A vádlott vallomása mint egy színes, bonyolult regény bontakozott ki. Musescu részletesen elbeszélte, hogy 1914 februárjában a jegyző és pap előtt törvényes házasságra lépett a falubeli Rosu Évával, akit azonban fél év múlva, a háború kitörésekor el kellett hagynia.

Az első télen a Kárpátokban vívott élet-halálharcban

orosz fogságba került.

Egy távoli szibériai fogolytáborba vitték, ahonnan többször próbálkozott megszökni, de mindannyiszor elfogták, visszavitték és sorsa nehezebbre vált. A forradalom kitörése után a fogolytáborok kapui megnyitak, de az ellenforradalmárok és vörösök harcvonalán nem tudott átvégődni és hazajönni. A bolsevikiek be is sorozták, de ő már szíve mélyén megundorodott a sok vérontástól és kibújt a katonai szolgálat alól.

Nagy nélkülözések között éjszánkánként bujdosott a lakott területek elkerülésével a határfelől, de csak

jobbkezeének három ujját, hogy ne sorozák be katonának és ne kelljen Boszniába mennie.

Kozarek elsápadt a vér láttára, zsebkendőjével törölgette homlokát, majd pedig sarkon fordult és anélkül, hogy bármit vásárolt volna: kísietett a boltból.

— Nem tudok vért nézni! mondotta és elment...

A gavallér hóhér körül persze rengeteg legenda járt szájról-szájra. Annyi bizonyos, hogy **az akasztáson is elegánsan jelent meg és az akasztott ember arcára mindig kis selyemkendőt borított.**

Ő akasztotta Spangát, Pitélit és Bereczet, Majláth országbíró gyilkosait is és ennél az aktusnál három selyemkendőt használt el.

Akasztás után: pribékjei melegvizet korsót és tálat tettek eléje,

mindig vadonatúj törülközőt kapott tőlük: ott a helyszínen megmosta kezét és elegánsan, frissen távozott, mint egy tizenhárompróbás gavallér. A gavallér hóhér...

egy Odessza közelében levő faluig jutott el.

Itt a sok viszontagság leverte lábáról és az éhségtől egyongyötörve rogyott össze egy ház előtt. Súlyos betegen feküdt hosszú ideig és lázálmai közben egy-egy pillanatra magához tért, mindig egy jószágosan mosolygó női arc hajlott föléje.

A fiatal orosz asszony könyörületből szedte fel

az idegen faj messziről odasodródott fiát és ott marasztotta, amíg teljesen erőre kap, hogy hosszú útját folytathassa.

A fogoly azonban lassacskán egészen otthonosan rendezkedett be. A hazatérés napja egyre messzebb tolódott el, különösen, amikor egy év múlva már egy apróság is ringott a bölcsőben.

Az első gyermeket még kettő követte

és a kis család boldogan élte együtt napjait.

A férfit azonban elfogta a honvágy és tavaly családosul felkerekedett, hogy a régi hazába költözzön. Hazaérve

hites feleségétől azt kívánja, hogy törvényesen váljon el tőle,

tegye lehetővé, hogy elvehesse az orosz nőt és törvényes nevet adhasson gyermekeinek. Törvényes felesége azonban nem akarta elhinni neki, hogy az orosz nővel csak vadházasságban él és

feljelentést tett a csendőrségen ellene kétnejűség miatt.

A csendőrség áttette az ügyet az ügyészséghez, amely bigámiáért vád alá helyezte.

A törvényszéki tárgyaláson a vádlott tagadta a terhére rótt cselekedetét és

határozottan állította, hogy a második asszonnyal nem kötött sem a pap, sem az anyakönyvvezető előtt házasságot

Oroszországban és csak vadházasságban élt az orosz nővel. Hites feleségétől, akivel a háború előtt mindössze talán csak egy félét élt együtt, teljesen elhidegült és

ha választani kell a két asszony közül, úgy az orosz nő mellett marad,

akinek gondos ápolása megmentette az életét és akivel boldog egyetértésben töltött már annyi esztendő, mint amennyi hónapot élt együtt az első feleségével.

A bíróság kihallgatta a feljelentő hites feleséget is, aki megmaradt azon állítása mellett, hogy férje Oroszországban másodszor is megköltözött, de ezt semmivel sem tudta bizonyítani. Ezért a törvényszék a vádlottat bizonyítékok hiányában felmentette.

Minden hétfőn olvashatja a budapesti A Reggel-t

A Székely Társaság közgyűlése és estí összejövetele.

A Székelyek kolozsvári társasága március 10-én délelőtt 11 órakor tartja ezévi rendes közgyűlését, amelyen a tisztikart és választmányt újra választják s amelyre az elnökség ezúton is meghívja a társaság fentartó rendes és pártoló tagjait. A tárgysorozaton az évi jelentések, számadások és tisztújítások szerepelnek. A társaság újból megkezdte az esti összejövetel tartását s az első összejövetel szerdán, 6-án este lesz 8 órai kezdettel, az újságíróklub Monostori-ut 18 szám alatti helyiségében. Az összejövetel műsorán előadás, szavlat, énekszám szerepel. Az elnökség felhívja a társaság tagjait, a Kolozsváron élő székelyeknek figyelmébe az összejövetelre.

Megalakult az Autóvezetők Szindikátusa. Hétfőn este szépszámban gyűltek össze a kolozsvári autóvezetők az Építőmunkásokotthonban, ahol megalakították az Autóvezetők Szindikátusát. A vezetőség megválasztása után az elnök ismertette az egyesület célját és felszólította a jelenlevőket, hogy saját érdekében az egyesülethez való csatlakozásukat minél előbb jelentsék be a szindikátus titkárságánál. Ezután közli a szindikátus az érdekeltekkel, hogy a beiratkozások minden szerdán este 6—8-ig és vasárnap d. e. 10—12-ig lesznek az Építőmunkásokotthonban.

Gyermek-felvételekben specialista

Gárdi

Fotográfiai

a legszebbek

Fotosalonját keresse fel

a Főter 8 szám alatt

Férfi öltönyöket speciálisan tisztít „UNIO“ Cluj

A Baumzweig-család nyilatkozata szerint jelentéktelen vámkihágási esetté törpül a nagyarányú selyemcsempészési ügy

Három különböző feljelentésre indult meg a vizsgálat Baumzweigék ellen — Kolozsvári jogászok között olyan vélemények merültek fel, hogy a letartóztatások nem voltak jogosak — A letartóztatott postások vallomása

(Kolozsvár) A leleplezett selyemcsempészési ügyét rendkívüli izgalommal tárgyalja egész Kolozsvár, miután közismert kereskedők és vezető postatisztviselők vannak már eddig letartóztatásban. A Baumzweig Smil cég tulajdonosai a nagy bűnügy fővádlottjai, a többi kereskedők inkább áldozatok, akiknek szerepe nincs is még tisztázva és többeknek teljes jóhiszemősége is kiderülhet. A letartóztatott postatisztviselők is tagadják bűnösségüket. A helyzet ugyanis az, hogy a postára érkező, ugynevezett keresztkötéseket, melyeket két kiló súlyig lehet feladni, a főposta egyik szobájában gyűjtik össze, ahová a vámhivatal két tisztviselője minden reggel elmegy átnézni a csomagokat és egyrésztüket leszállítja a vámhivatalhoz, ahol azokat a szabályszerű eljárás útján adják ki a címzeteknek, másrésztük, amelyekről első vizsgálatra nyilvánvaló, hogy nem vámárut tartalmaznak, rövid úton kiadják a címzeteknek. A gyanúsított postatisztviselők azt állítják, hogy ők a beérkező csomagokat nem vonták el a vámközegek elől és csak tévélés-lehet, ha néhány csomag vizsgálatlanul kikerült.

A vizsgálat adatai szerint azonban nem létező címre érkeztek volna ezek a küldemények „minta érték nélkül”, amelyeket, ha a vámközegek meg is találtak volna, senkinek baja nem eshetett, mert hiszen a címzett ismeretlen. Ha pedig a vámhatóságok éberségét elkerülték a küldemények, akkor állítólag a Baumzweig cég raktárába jutottak volna.

Ki volt feljelentő

Számos verzió forog arról is a nyilvánosság előtt, hogy miképpen jutott a csempészés a hatóságok tudtára. Három titokzatos párisi levélről beszélnek, melyeket a hatóságok kaptak volna pontos leírásával annak, hogy miképpen történt a manipuláció. Ezekkel a párisi levelekkel kapcsolatban a beavatottak úgy tudják, hogy az egyik Baumzweig fiu két év előtt Párisban társas viszonyban magyar vendéglőt alapított a Kolozsvárról megszökött Eisenstädter Samu szüccsel. A társak azonban összevesztettek, rendkívül ellenséges viszony fejlődött ki közöttük és sokan azt hiszik, hogy ennek az ellenséges viszonynak a következménye a feljelentés, miután a csempészés Párisból feladott csomagokkal történt.

Van olyan verzió is, hogy postatisztviselők tették a feljelentést, akik régóta figyelték egyik társukat. Harmadik verzió szerint pedig egy másik kereskedő tette a feljelentést, kinek érdekeit érthetően súlyosan érintette a súlyos vámmösszeg kijátszása és ezáltal az áraknak a piacon alul való kinalása. A beavatottak a három verzióon egyet sem tartják valószínűnek, mert úgy tudják, hogy mind a három igaz és a hatóságok három forrásból is értesültek egyszerre a csempészésről.

Jogos-e a letartóztatás

A város jogászai köreiből olyan vélemény is lehetett hallani, hogy a letartóztatás nem jogos, mert a vámszállítók szerint letartóztatásnak kifejezetten csakis tettenérés esetén van helye. Tettenérésről pedig nem lehet

szó ez esetben, mondják, mert csak gyanu van, de in flagranti esete nem forog fenn.

Ezzel összefüggésben van az előre látható bírság nagyságának kérdése. A lapokban ezer-ezeröttszáz kiló becsempészésről beszélnek, amely esetben öt-hatszázmillió lej lenne a megítélhető vámbírság. Ez a mennyiség azonban csak feltevés, mert a hatóságoknak mindössze 50-60 kiló csempészett selyem jutott a birtokukba.

A Baumzweig család nyilatkozata

A letartóztatott kereskedők családja a következő nyilatkozatot tette az ügyben:

— Nem felel meg a valóságnak, hogy a három letartóztatott selymet csempészett Kolozsvárra. A házkutatás alkalmával összesen négy selyemmaradékot találtak, melyekről pontos bukaresti számlát tudunk felmutatni. Ami a csempészésről illeti: egészen kisarányú csempészés történt, de nem selyemben, hanem csipkékben és gyöngyházcombokban, amiből egy 15 ezer lejes készletet találtak a lakásban. Semmi esetre sincsen szó milliók csalásokról és egészen bizonyos, hogy a vizsgálat egészen más eredményre fog vezetni, mint ahogy azt az egyik kolozsvári lap, amely egyébként még a letartóztatottak neveiről sem szerzett információkat beállította.

A letartóztatott postások vallomása

A letartóztatott hivatalnokok teljes beismerésben vannak. Bevallották, hogy körülbelül egy esztendeje üzik már a csempészést, de az áru eladásában nem vettek részt. Ők csak megvesztegetési díjakat fogadtak el Baumzweigektől, amelyek esetről-esetre alig haladták túl az 500-1000 lejt. A küldeményeket direkt postaszakokban Budapestre expedálták Kolozsvárra és a zsákot az ezzel megbízott tisztviselők a főpostán bontották fel, majd pedig magukhoz vették a csomagokat, amelyeknek címzéséről bizonyosra vehették, hogy azok őket illetik és egyenként, kabátjuk alá dugva, zsebbetve, vagy egyszerűen a hónuk alatt kihordták a főposta épületéből, hogy értékesítés végett Baumzweigeknek adják át.

Hogy ezek a szállítmányok milyen kis időközönként érkeztek, arra vonatkozólag a mai nap vizsgálati eredménye nyújt felvilágosítást.

A Baumzweig fiuk mindent magukra vállaltak

A letartóztatott Baumzweig fiuk, Macell és Dávid a csempészési ügyben mindent magukra vállaltak és határozottan azt vallják, hogy édesatyjuknak semmi köze sem volt a csempészéshez. A hatóságok azonban ennek ellenére is folytatják a vizsgálatot Baumzweig Smil ellen, ki úgy saját maga, mint fiai védelmével dr. Milea ügyvédet bízta meg.

Újabb házkutatások és letartóztatások várhatók

A bonyolult csempészési ügyben a nyomozó hatóságok még mindig nagy apparátussal folytatják a vizsgálatot

Összhang, mely elbűvöl.

Ha a művész bájos és ápol, egyéniségében testet ölt a dal, évezetnek válik a zene fülnek és szemnek egyaránt. Akaratlanul is ráirányul a figyelem a billentyűkön tovasiető ujjakra és betelik az egész jelenség összhangjával. A hang és az előadó harmóniája szárnyat ad a fantáziának és rabul ejti a szíveket. Még ha hál, vagy más hivatásbéli munkát kell is a nőnek végeznie, akkor is kitartó eredménnyel ápolhatja magát, ha állandóan Elida krémet használ.

Elida Ejellikrém az arcot éjszakán át tisztítja és táplálja, a száraz bőrt ellátja a szükséges zsíradékkal. Elida Arckrém védelmet nyújt az éles levegő és a nap égető sugarai ellen. A bőrbe azonnal beszívódik, gyógyító hatása megkérdőreztet. Elida Arckrém a kivörösödött kezét és tisztátalan bőrt is mattá és alabástromszívrűvé teszi. Sok ezer hölgy ismeri el mint a létező legjobb krémet.

Használjad mind a két Elida krémet, Nappalit, esteit, — Így kell csak kérsd.

Tubusban Lei 45.— Tégelyben Lei 75.—

ELIDA KRÉMEK

dr. Biriescu főügyész vezetése alatt. A vizsgálat újabb adatai alapján a mai nap folyamán számos házkutatást fognak tartani és több újabb letartóztatás várható még.

A letartóztatott Visan postai alfényök kihallgatása még folyik. Az eddigi vizsgálat még semmi konkrétumot nem tudott a letartóztatott alfényökre rábizonyítani.

Ma délután temetik el Dick Jakabot

Tegnap délután futótüziken terjedt el Kolozsváron a hír: meghalt Dick Jakab az aktív és érdekes karrierű kereskedő, akinek életéről regényt lehetne írni.

Ugyiszólván a semmiből emelkedett folyton forrongó agyával arra az anyagi polcra, amely a legutolsó időkben talán már egy nyugodt öregség biztos anyagi bázisát jelentette volna számára. Egyéniségében és üzleti koncepciójában a régi házalók és legmodernebb kereskedő-típusok keveréke élt. Ő volt az első üzletember ezen a vi-

déken, aki felismerte a reklám, az üzleti trükkök hatalmas erejét. Üzleti életének minden különöse sege ellenére népszerűsége tovább szert és a köztudatban min a nagy tömegek kereskedője létezett.

Elmulásával egy minden körülmények között érdekes, hibáiban is megbocsátható, nagyerejű ember szállt sírba. Dick Jakab hosszas szenvedés után ötvenkilenc éves korában hunyt el. Temetése ma délután fél 3 órakor fog végbe menni Schass Chevra imaházából, (Mikes Kelemen-utca 18.)

A CUKORRÉPA ÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSA

Popescu Cezar az iparügyi minisztérium vezérigazgatója a Munkaadók Szövetségében Kolozsváron előadást tartott, mely alkalmából a Cukorrépatermelők Szövetsége több kérdést intézett a cukorrépatermelők nevében a vezérigazgatóhoz, amelyekre adott válaszok alapján közöljük, hogy a cukorrépa ára az 1928-ik évre mázsánként 118.40 leiben állapított meg.

A folyó évi répa alapárak még nincsenek megállapítva. A cukorár csökkentése ügyében feladott kérdésre való válaszadás kérdés-

elől kitért azzal, hogy ebben a kérdésben nem óhajtat nyilatkozatot tenni, mert az árak megállapítása céljából kiküldött bizottság még nem fejezte be tárgyalásait. 15-ig azonban úgy a folyó évi répa alapár, mint a cukor ár kérdése tisztázódni fognak.

Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya, mint a Termelők Szövetsége állandó kontaktust tart fenn a minisztériummal, hogy az árak megállapítása alkalmával mindjárt értesíthesse az érdekelt gazdaközségeket.

Hirdessen a Mai Világ-ban

Exportra honfiak!

A kormány megkezdte gazdasági programjának végrehajtását és exportszervezeteket létesít. A szervező munka most folyik és kivitelünk élénkebbé tétele érdekében a következő javaslatokat vagyunk bátor megtenni.

Honi kivitelünk katasztrófális csappanása és csuhanása élénk agyalfelhőkbe borítja közgazdasági életünk jobbvelője fejét. És méltán.

Mert ez így nem mehet tovább. Pusztá kijárásokból nem élhet meg az álladalom, viszont az okszerű kivitelezés volna itt minden boldoglásnak bankója és csimbókja.

Ezért tehát a fontemlített közgazdasági fejek tapraálltak, hogy megtegyék a kivitel föllendítésére első sorban szükségeltetett lépéseket.

Mi sem természetesebb, mint hogy a lépések eleje azt célirányozza, miszerint a szélesebbkörű köztudatba pedagógice bevezetessék a kivitel hasznos és a behozatal káros mivoltáról való meggyőződés.

E célból, kulturifölényi szakellenőrzettel, hivatalból gyártandók és terjesztendők oly általán érthető röpigék, szárnyas mondatok és bók-rigmusok, mely a legkevésbé pallérozott elmék belvilágába is képesek bevezetni e nagyhorderejű kérdés világos tudatát.

Ily szakszerű, kulturfinanciális elmerőppentyük lehetnének például:

Reding Itel:
Nincs kivitel.
Wilhelm Tell:
Kivitel kell!

(Halmérések falán)

Isten szeme mindent lát:
Exportáljunk léniát!
(Népiskolai használatra)

Vidd ki a fölöslegedet.
Amennyi kimehet:
Ki az exportot kedveli,
Rossz honfi nem lehet.
(Gazdakörök olvasótermébe)

Sást exportálnak a sasok
S nem hoz be gyár' nyulat
Nubia párduea.
(Vadásztársaságok részére)

Tied, buzám, tied, buzám,
E sziv, e lélek!
Mit vigyek ki, ha léged nem
Vihetnélek?
(Ifjusági népgyűlétekbe)

Egyszer volt egy ember
Szakálla volt kender.
Kivitte az ember,
Lón dohánnya tenger.
(Kisdedvők céljára)

Aki pedig ezekből sem érti meg és értékeli a külkivitel előnyoldalait, azt az államhatalom exportálja Braziliába. Így legalább valamiből lesz bőséges kivitelünk.

Az Industria Sármei S. A. múltévi mérlege a vállalat nagyarányu fejlődéséről számol be

Racionalizálás és emelkedő rentabilitás

(Kolozsvár) Az Industria Sármei S. A. aranyosgyéresi hengerhuzal-, betonvas-, szeg-, drót- és drótárugyár most megjelent VIII. mérlege a múlt év folyamán keresztülvitt racionalizálási program sikeréről számol be. A nyolc évvel ezelőtti alakult vállalat az elmúlt évek folyamán hatalmas investációs és organizációs programmal az ország egyik vezető vasipari üzemévé fejlődött fel és ezt a vezető pozíciót az elmúlt év folyamán mind jobban alátámasztotta és biztosította.

Emelkedő produktivitás

Az 1922. év — a vállalat alakulásának időszaka — kedvező kilátásokkal kecsegtetett minden akkori vasipari üzemet. A fejlődési lehetőség racionális kihasználását bizonyítja a vállalat termelési statisztikája. 1922. évben 46 milliót (3.545 tonna) tett ki az üzem termelése. 1923-ban 159 millióra (10.650 tonna), 1924-ben 160 millióra (11.150 tonna), 1925-ben 210 millióra (17.050 tonna), 1926-ban 226 millióra (17.361 tonna), 1927-ben 302 millióra (26.453 tonna) és 1928-ban 393 és félmillió lejre (35.283 tonna) emelkedett a gyár termelésének értéke. Az első hét év produktívájának emelkedésében nagy része van a kapacitás fejlesztésének, illetve az új investícióknak. Az újabb és újabb investíciók és az állandó racionalizálási tendencia tette lehetővé a termelés állandó emelkedését. Az 1927. év végén a gyár megközelítette kapacitásában azt a maximumot, amely az akkori gazdasági helyzetnek megfelelő volt.

Investíciók a racionalizálás és az üzem modernizálása érdekében

Az 1928. év investícióit oly üzem bővítések jellemzik, amelyek a racionalizálás érdekében, az üzem modernizálása céljából váltak szükségessé. Az üzem modernizálása, illetve maga a racionalizálás két főszempont szerint történt. A minőség emelése révén megnövekedett a kihelyezési lehetőség a gyár termékei számára, amennyiben olyan cikkekben, amelyből azelőtt importra szorultunk, az Industria Sármei fokozottabb termelése révén, az importált mennyiség csökkenő ten-

denciát mutatott. A racionalizálás alkalmazása révén csökkentek a termelési költségek, ami által a cikkek gyári ára is olcsóbb lett. Bizonyítéka ennek, hogy amíg 1928-ban a termelvények értékben 30 százalékkal emelkedtek, addig a termelvények súly szerint 33 egyharmad százalékos emelkedést mutatnak. A racionalizálási elv kifejezésre jutott a gyár munkáspolitikájában is, amennyiben a legutóbbi sztrájk következményeképpen megadott bér-emelés arányában emelkedett a munkateljesítmény is. A termelés szempontjából tehát a béremelés ellenére sem emelkedtek a termelési költségek. Amíg az 1927. évben foglalkoztatott 586 szakmunkás 21 millió 256.000 lejt munkabérért 26.453 tonnát termelt 302 millió értékben, addig 1928. évben 595 szakmunkás 24.410.000 lejt munkabérért 35.283 tonnát 393 millió lejt értékben. A racionalizálási elv még sikeresebb alkalmazásával indult meg a vállalat 1929. évi termelése. A racionalizálás teljes keresztülvitelét nagyban gátolta a földgáz kérdés rendezetlensége. Minthogy e kérdés végleges megoldása folyamatban van, az 1929. évi racionalizálás tempója még nagyobb lendületet vehet.

Megnövekedett forgalom mellett emelkedő rentabilitás

Az üzem racionalizálás nyomait mutatja maga a mérleg is. A saját tőkének múlt évi szaporulatát is meghaladó új investíciók, valamint a kapacitás, illetve a termelés növekedése révén szükségelt nagyobb raktár és a kihelyezések természetes mérvű emelkedése, az igénybe vett hitelek növekedését idézték elő. Amíg azonban a folyószámlahiteleknél 31 és félmillió növekedés észlelhető (jelenleg 120.679.708 lejt), addig az elfogadványok tétele 5 és félmillióval 480.691 lejre és a tárcaváltók reeszkomptja 6 millióval 20.482.216 lejre csökkent. Az igénybe vett hitelek tehát a valóságban csak 20 millióval emelkedtek. Ezzel szemben az ingatlanoknál 4 millió új investáció mutatkozik (jelenleg 29.685.114 lejt), a gépeknél és felszereléseknél 8 millió új investíció (jelenleg 41.284.042 lejt). E 12 mil-

liós új investícióval szemben, a bruttó nyereség terhére 11.712.984 lejjel dotálták az amortizációs tartalékot, vagyis az objektumok, a hatalmas investíciók ellenére, a bruttó vagyonban ugyanugy vannak értékelve, mint 1927. évben. A berendezések 2.955.028, nyersanyagok 10.923.639, gyártmányok 22 millió 553.538, értékpapírok 6 millió 588.645 lejt leltári értékeléssel szerepelnek a mérlegben. A folyószámlai adósságok tétele 40.685.727, a tárcaváltóké 69.702.395, amelyből 20 millió 482.216 reeszkomptálva van és 2.806.809 inkasszaváltó. Az aktívák mérleg szerinti összege 228 millió 725.515, az előző évinél 35 millióval több. Bruttó nyereség 50 millió 922.261 lejt.

15 millió részvénytőke, 3 millió 614.297 rendes tartalék, 58.080.320 amortizációs és egyéb alapok mellett 6.069.511 lejt a vállalat kimutatott tiszta nyeresége, ami a tőkének 27 százalékos jövedelmezőségének felel meg.

Ezen eredmény mellett az intézet igazgatósága a 20 százalékos osztalék fizetését javasolta a közgyűlésnek, azonban fokozottabb mértékben dotálja a tartalékokat.

A vállalat hatalmasarányu fejlődése és a vasiparban betöltött pozíciójának elérése Diamant Izsó vezér igazgató nyolcéves szakavatott működésének és vezetésének tudható be.

CSIKAI GYURI JUBILEUMA

Kolozsvár és egész Erdély magyarsága jól ismeri Csikai Gyurit, a hajdan híres cigányprimást, évtizedek óta esztendeinek igazi magyar muzsikusa. Sajnos, hála derítette kedvre egy egész életet át Gyuri bácsi a magyar szíveket, önmagának annyi örömet sem tudott szerezni, hogy élete alkonyodó részen némi nyugalommal néhessen vissza az elszállt múlt vidámabb napjaira. Csikai Gyuri a nincstelenség napjait élt öreg korában s aki valamikor szerelmes szíveket muzsikált össze nótás hegedűjével, most a maga életét is alig-alig tegeti.

Gyuri bácsi szomorú helyzete, amit a mai kor szomorú jazz-láza csak fokozott, ennek az izzig-vérig magyar muzsikussal szemben, indította aztán arra a magyar társadalom néhány vezetőemberét, hogy akciót indítsanak Csikai Gyuri javára s aki anyit felejtethetetlen estét szerzett egykor, egy csendes jubiléó estén még egyszer megragyoztathassa a maga pompás játszótelhetségét.

Az akció fővédnökei: gr. Bánffy Miklós, Bánffy Dániel br., gr. Bethlen Ádám és Bálint, Incédy Joksmann Ödön, br. Kemény János, Pekry Géza, intézői pedig: dr. Biró Géza, dr. Kiss Béla, dr. Roth Hugó, dr. Cseresznyész Gyula, dr. Öváry Elemér, Ferenczy Gyula, dr. Veress Ferenc, dr. Várady Aurél, Hevesy József, Hász Aladár. A bizottság a napokban felhívással fordult a magyar társadalom tagjaihoz s iverket küldött szét, amelyen az akció támogatását s a magyar nótabarátainak készségét kéri a megrendező Magyar Nóta-esthez, amely Csikai jubileuma lesz.

A bizottság ezután is kéri a magyar nótabarátainak lelkes megértését s kéri, hogy küldeményeket minél előbb juttassák el a bizottság ügyvezető elnökéhez, dr. Kiss Béla iparkamarai titkárhoz, vagy a Mezőgazdasági Bank pénztárába.

BOROSS GÉZA

budapesti kabarétársulata
március 8-án (pénteken)
Turda (Tordán)
tart egyetlen
előadást

Fellépnek: Boross Géza, Sándor Stefi, Bánhidya Ilona, Szentiványi József, Simándy József és Déry Ervin. // Noti Károly egyfelvonásosai, kabaré, tréfák. Boross kupléi, Sándor Stefi sanzonja, Szentiványi ragyogó konferánszai uralják a műsort.

Három órás kacagás!!!

Jegyzetek Lindbergh kis noteszéből

"Colonel Charles A. Lindbergh" a hivatalos és valódi neve, de egész Amerika csak Lindy-nek hívja. Jött az ismeretlenből, pilóta társai a „bolondos” repülőnek nevezték és 1927 májusában azzal lepte meg a világot, hogy minden bejelentés, reklám nélkül, egyedül, halálosan vakmerő bátorsággal nekivágott az óceánnak és elsőnek repült Amerikából Párisba. Egyre nagy név lett, világforgalom, a kor hősszája közül való.

Most megint sokat beszélnek róla. Nyilvánosságra hozták ugyan a notesz feljegyzéseit, egyszerű, lakonikus sorokat, amelyek csak annyit mondanak el, hogy mikor és hova repült.

Ebből a noteszből érdekes statisztika bontakozik ki. A „Lindy” rekord. Maga a notesz is érdekes 1922-ben vásárolta az ismeretlen kis pilóta öt centért és azóta mint szent fétist hordja magával. A Lindy-noteszből kiderült, hogy Charlie több mint

másfél éve nem ült már vonaton, hanem minden utját, még a legkisebbet is repülőgépen teszi meg.

„Travel ony by air!” — Utazz csak a levegőben, ez Lindy jelmondata. És jelmondatát követi is. Amióta megtanult repülni, 270.000 mérföld utat tett meg a levegőben,

ami körülbelül azt jelenti, hogy hét-szer körülutazhatta volna a világot. Összesen 3030 órát töltött a levegőben, ami mintegy 4 hónapot tesz ki. 1928-ban 65.000 mérföld utat tett meg és 800 óra hosszat volt a levegőben. Azelőtt posta- és utasszállító-pilóta is volt, rengeteg utast vitt magával, de amióta világnevezetesség, sem szűnt meg „fuvarozni”, persze csak barátság-ból és

az elmúlt évben 1500 férfit, nőt gyermeket tisztelt meg azzal, hogy maga mellé vette a gépbe.

Összesen 8300-szor repült eddig és 8600 személyt vitt magával. Légi utazással megvendégelt uralkodókat, diplomátákat, neves politikusokat, de sok ismeretlen kisembert is. Mindegyiknek nevét feljegyezte kis noteszébe.

Párisi útja óta tíz transzkontinentális utazást tett Amerikán át és híres San Diego—Newyork leszállás nélkül való utját is beleszámítva, tizenháromszor szelte át a levegőt az amerikai kontinens felett. Lenézi és megveti a vasutat, neki az expresszvonat idejét multa csillag.

Háromszor annyit lehet dolgozni, ha az ember repülőgépen utazik! — mesélte egy barátjának. — Ha az embernek a háza mellett van egy kis leszállóterület, akár száz mérföldnyire is lakhat Newyorktól, a pontos időben ott van hivatalában.

Meggyőződésem, hogy az ilyen leszállóhelyek általánosak lesznek a jövőben.

Neki a repülés a legtermészetesebb közlekedési forma és néha félőrs utakat is repülőgépen tesz meg. A leghihetlenebb feladatokkal vállalja el és a múlt év augusztusában egy üzleti útján

egy napra adott randevut három üzletfelének St. Louisban, Csikágóban és St. Paulban, mindenüvé pontosan megérkezett,

elvégezte dolgát s mind erre 7 óra 20 percre volt szüksége, holott, ha

vasuton megy, csak az utazás 17 órahosszat tartott volna.

Kis notesze hátsó lapjára egy térkép van ragasztva, amely tel-

van húzódva vastagabb és vékonyabb vonalakkal, amelyek mind Lindberghnek egy-egy légi útját jelzik.

Hogy születnek a filmkarriererek

Hollywoodnak nagy szenzációja van. Ebben a városban, ahol a tüményes horrierek majdnem mindennaposak, még itt is feltűnést keltett Ioseph von Sternberg karrierje, ki egyik napról a másikra kis jelentéktelen éhező laboratóriumi alkalmazottból világhírű rendezővé avanzsált.

Sternberg mindössze 28 éves és egy filmlaboratóriumban tengette egyik napról a másikra életét. Ma Cecil de Mille, Charlie Chaplin, Nazimova, Daugles, Fairlankos és Mary Pickford, kik valamennyien a filmnagyságok legkiválóbbjai, a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg Sternberg rendezői képességéről. A fiatal filmrendező sikerének a titka: Kétezer dollárért rendezett hatásos és művészi filmet ott, ahol a nagy filmrendezők milliókat költöttek egy filmre, hogy annak sikere is legyen.

George N. Arthur filmszínész kétezer dollárt kuporgatott össze és filmet akart csinálni. Mindenki kinevette Hollywoodban és egyedül Sternberg vállalkozott rá, hogy ebből az összegből filmet állít ki. Igéretének eleget tett és Charlie Chaplin erről a filmről úgy nyilatkozott hogy ez az a film, melyet oly rég óta szeretne minden nagy rendező megcsinálni, de nem tudja. Ezt a filmet egy nagy stúdió huszezer dollárért vásárolta és „Salvation Hunter” cím alatt hozta forgalomba óriási sikerrel. A fiatal rendezőt pe-

dig a Metro Goldwingyár szerződtette le. Innen rövidesen a Paramount filmgyárhoz került, ahol a világsikert elért „Underwood” filmet rendezte meg. Legnagyobb sikerét azonban a „Czár parancsa” című művével érte el, melyben Emil Jannings játsza a főszerepet. Hogy Sternberg karrierjét számokban is kifejezzük, elégnék tartjuk, ha rámutatunk arra, hogy jelenlegi heti fizetése 5000 dollár, ami 100 ezer lejnél nagyobb száma jövedelemnek felel meg.

Textiles bál március 16-án lesz a textiles alkalmazottak nagyszabású „Tarkapetyes-estélye” tánc-csal egybekötve, a Newyork szálló összes helyiségében. Jegyek elővételben kaphatók: Szabó Jenő és a „Golya” cégeknél. Cal. Regele Ferdinand.

Belvárosban két szoba, előszoba

irodának
vagy
orvosi rendelőnek
kiválóan
alkalmas,

május 1-ére kiadó.

Cím a Mai világ kiadóhivatalában, Str. Iorga (Jókai ucca) 21.

A PRÓHÍRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszerűhirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Fűszerkereskedő segéd állást keres március 15-re szerény igények mellett. Vidékre is elmegy. Cím Mánya István Mociu Jud. Cluj.

Megbízható kifizető fiút felvesszünk. Cím a Radiónál, Szentegyház-u. 8.

Jutányos áron eladó ház évi kilencvenezer lej jövedelemmel. Berendezett üzlethelyiségekkel, lakásokkal azonnal átvehető, esetleg kiadó. Cím a Mai Világ kiadóhivatalában, Jókai-utca 21.

Állást keres akadémikus festő, szobrász és keramikus. Cím a Mai Világ kiadóhivatalában, Jókai-u. 21.

Eladók: Színes vetőgalambok, fajbaromfiak és szövöszék. Monostori-ut 104. (Utolsó ajtó.)

Elárverezett tárgyakról szóló, valamint 1927 és 1928 években lejárt zálogcédlákat megveszünk. Jókai-utca 13, utolsó ajtó, (szemben a kapuval.)

Megvételre keresek jókarban lévő használt kovásműhely berendezést. Ajánlatokat Gergely Márton kerekess, Aghires címre kérek.

Női ruha varráshoz tanuló felvételt. Cím a Mai világ kiadóhivatalában, Jókai ucca 21 szám.

Magános urinő vendéglőbe, vagy internátusba szakácsnőnek ajánlkozik. Vidékre is megy. A román nyelvet perfekt bírja. Cím a Mai Világ kiadóhivatalába, Jókai ucca 21 szám kérem.

Különbejárati butorozott szoba kiadó. Gépész ucca 16 szám.

Makulátara papír kapható a kiadóhivatalban. Jókai-ucca 21. szám alatt.

Uj ebédlő berendezés olcsón eladó. Rákóczi ut 37 A.

Márcinstól kiadó külön telek iparosnak, vagy autósoknak Gábor Áron ucca 34.

Kedvezményes lakást keresek, villany, vízvezeték, házi telefon karbantartásáért. Cím a Mai Világ kiadóhivatalában, Jókai ucca 21 sz.

FIGYELEM! Zálogházi árverés március 18-án lesz megtartva a Cal. Victoriei 16 (Kossuth ucca 16) szám alatt.

Perzsaszőnyegminták eladók Calea Regele Ferdinand 141, földszint 26.

Belvárosban két szoba, előszoba, orvosi rendelőnek, vagy irodának május 1-re kiadó. Cím a Mai Világ kiadóhivatalában, Jókai ucca 21 szám.

Azonnalra kiadó, vagy eladó három szobás, modern komfortos lakás. Eladó ház két szoba konyhás lakással és üzlethelyiséggel. Értekezni Berek ucca 6 szám alatt.

Husz lejért új nyakkendő kaphat, ha a régiit kijavíttatja a „Nyakkendő-klinika” Linczege-ucca 9. szám alatt.

A Mai Világ minden előfizetője kedvezményes áron olvashatja a Cultura kölcsonkönyvtár állandó könyvtárában.

Kiadó 80 négyszögletes világos terem. Monostori ut 32.

Melegágyra való olcsó gyékény megérkezett Cluj. Széchenyi tér 14 szám. Kleinmann.

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

Ma este Zebra premijerje Rátkay Mártonnal. A legnépszerűbb budapesti színész, Rátkay Márton ma este folytatja tegnap nagy diadallal kezdett vendéglátását. Ma este egy ellenállhatatlanul mulattató, szíporázóan ötletes francia bohózat újdonságban, a Zebra-ban ünnepeheti a kolozsvári közönség Rátkay Márton-t. Holnap este megismétlik a Zebra előadását. A Rátkay bucsu föllépése pénteken lesz, amikor leg híresebb szerepét fogja eljátszani, a Mersz-e Mary című angol operettervűben.

Ma, holnap és holnapután utoljára: Az asszony és a kártya-menjouval. Óriási tetszést aratott a Magyar Színházban az Asszony és a kártya című filmdráma, melyben ragyog az Adolph Menjou művésze. Valóságos népvándorlás indult meg délutánoként a Magyar Színház felé, mindenkinek felkötötte a kíváncsiságát az Asszony és a kártya-t vetítik a Magyar Színházban. Előadások kezdete 4 és 6 órakor. Nagyon olcsó helyárak!

Párisi divat. Közeledik az idei évad bombája: A Párisi divat című új operette. A színház a Párisi divatból még nagyobb sikert remél, mint az Utolsó Verebő lánytól. Budapestben mindent elhomályosító nagy sikert aratott a Párisi divat, ott a színházi statisztikusok számítása szerint eddig 200.000 ember nézett végig. Párisi divat rendezője: Ihász Aladár, karmestere: Török Emil. Főszereplők: Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Tompa Béla, Ihász Aladár, Selmeczi Mihály, Leövey Leó. A Párisi divat első előadása: Szombaton este félkilencor. Második előadása vasárnap 6 órakor, harmadik előadása vasárnap este 9-kor. Negyedik, ötödik és hatodik előadása: Hétfőn, kedden és szerdán. Jegyek mind a hat előadásra előre válthatók.

HETI MŰSOR

Szerda: A zebra. (Párisi bohózat) újdonság először. Rátkay Márton vendéglátója. Premiere bérlet 31 szám. Sorozatszám: 295.) Csütörtök: A zebra. (Másodszor. Rátkay Márton vendéglátója. Napi bérlet 30 szám. C. Sorozatszám: 296.)

Péntek: Mersz-e Mary? (Rátkay Márton vendéglátójával. Napi bérlet 31 szám. A. Sorozatszám: 297.)

Szombat: délután 5 órakor: Nótás kapitány. (Mozi helyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej egy-egy jegy ára. Karácsonyi Ilivel, Kun Magdával, Solyom Győzővel, Ihász Aladárral. Sorozatszám: 298.)

Szombat este fél kilenc órakor: Párisi divat. (Operette újdonság először. A budapesti színházi évad legszenzációsabb sikerű újdonsága. Kondor Ibolyával, Betegh Bébi, Tompa Bélaival és Ihász Aladárral. Premiere bérlet 32 szám. Sorozatszám: 299.) Vasárnap délután fél háromkor: Gyurkovics fiúk. (Operette újdonság, mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 300.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZIMŰSORA

Szerdán 4 és 6 órakor: Az asszony és a kártya. (Adolph Menjouval.) Csütörtökön 4 és 6-kor: Az asszony és a kártya. (Adolph Menjouval.)

Fogadjunk...

— Fogadjunk. Pancser, el sem hiszi ha mondom, kíváncsi vagyok rá miért nem respektálják egyes közhivatalokban a belügyminiszter rendeletét, hogy a felekkel udvariasan kell bánni?

— Nagy Frigyes betért egyszer egy falusi iskolába, hol az iskola mester nem is hederített rá és úgy, ahogy volt, feltett kalappal tanított tovább. Ora végén aztán, amikor a gyerekek kimentek, így szólt:

„Bocsássa meg felség, udvariasságomat, de ha a gyerekek észrevennék, hogy nálamnál nagyobb ur is van, egyáltalán nem bírnék velők.”

— Mit szól hozzá, hogy Kolozsváron milyen divat lett a selyemcsempészés és tizenkét embert ültetlek le érte?

— Nézze, ennek meg van az oka. Ebben a szeszélyes időjárásban nem tanácsos selyemben szaladgálni és inkább leültették azokat, kik ebben jártak.

— Na és mi a véleménye arról, hogy a postán a pénzes levelekből kiszedett néz helyébe újságpapírost gyömöszöltek?

— Mint újságíró, meg vagyok elégedve. Végre egy hely, ahol kellőképpen értékelik a sajtótermékeket.

— Olvasa, hogy Lugojeanu államtitkár nem akarja vállalni a Banca Nationala igazgatását, mert nincs megfelelő multja?

— Akkor baj van. Ha olyan embert neveznek ki a Nemzeti Bank élére, akinek multja van, akkor meg van a jövőnk.

— Mondja Pancser ur, ebben a pénzügyes időben hogyan juthat hozzá az ember a kinlevőségeihez?

— Ugy kell csinálni, mint a Grün könyvelője.

— Azzal mi történt?

— Grün a haját lépte az irodában:

„Ez borzasztó, senki sem akar fizetni, az inkasszás már megint pénz nélkül jött meg és az a hitvány Kohn sem fizetett.”

„Főnök ur, — mondja a könyvelő, — adja ide a számlát, én hozok Kohn-tól pénzt.”

— Richtig, egy fél óra múlva pénzzel jön vissza.

„Ember, — csodálkozik a főnök, — hogyan csinálta ezt?”

„Naonon egyszerűen, — mondta a könyvelő. — Elmentem Kohnhoz és megfenyegettem, hogy ha nem fizet, elmegyek az összes hitelezőhöz és megmondom, hogy nekünk, fizetett.”

— Az ötlet elsőrendű és ennél maradunk.

Legjobb olvasmány a
Színházi Élet
180 oldal 40 lej.

Egy titokzatos idegen 9000 lejért megvette a Heinrich-szappangyár részvénytöbbségét

Az erdélyi követelésekre a bíróságok nem ismerik el a regáti moratóriumot

(Kolozsvár) Amint ismeretes, a kolozsvári Közgazdasági Bank bukása megingatta a vilá híres, többévtizede fennálló Heinrich szappangyár helyzetét is.

Az oksági viszonyt itt meg is lehetne fordítani: a Közgazdasági Bankkal fuzionált Jelzálogbank kedvezőtlen és hosszulejáratu szerződése tette immobilá a Közgazdasági Bankot, mert mintegy tíz millió lejes hitel volt lekötve tíz évre alacsony kamattal a Heinrich szappangyár részére. A bankbukás folytán ez a folyószámlahitel önmagától megszűnt, a bank igazgatói a Heinrich szappangyár fedezeti váltóit is forgalomba hozták érthetőleg, amelyeket a Heinrich gyár mostani tulajdonosai nem tudtak visszaváltani és fizetés képtelenségét jelentették.

A Heinrich szappangyár fizetési képtelensége érzékenyen érintette a kolozsvári piacot, miután a cég passzívja a harminc milliót jóval meghaladta. A cég tulajdonosai egy merész fordulattal a cég központját Bukarestbe helyezték át, mert a regáti törvények szerint a csőd követelés helyett egy évi moratóriumot kértek maguknak, amit az ilfovi törvényszék meg is adott. A hitelezők így semmit sem tehettek a cég ellen, habár több konkrét ügyben az itteni bíróságok kimondották, hogy

az Erdélyben vállalt kötelezettségekre a regáti moratórium nem vonatkozik

ennek ellenében a hitelezők célt nem érthettek, mert viszont az ítéletek alapján kérelmezett csődniytást az ilfovi törvényszék utasítja el következetesen azzal, hogy a cégnek egy évi moratórium van adóságainak rendezésére.

Amíg ez a kis igazságügyi játék folyik, egy egészen titokzatos ügy történt. A cégnek részvénytöbbsége — az összes részvények 75—80 százaléka — a vagyonfelügyelőnél volt letétbe helyezve. Egy szép napon most arról értesültek a hitelezők, hogy

a vagyonfelügyelő, bizonyos megítélt követelés kielégítésére árverés alá bocsátotta a részvénytöbbséget.

Csodálatos módon senki a hitelezők közül nem olvasta az árverési hirdetményt, hol jelent meg és mikor, elég az, hogy az árverést a valahol valaki által kitűzött időben meg is tartották és

a sokmilliós Heinrich gyár részvény többségét 9000 lejért eladták a legtöbbség igérőnek.

Még ma sem lehet tudni, hogy ki ez a titokzatos vásárló, aki 10 angol frontért a Heinrich szappangyár tulajdonosa lett. Az ügy an-

nál is inkább is titokzatos, mert hiszen a részvénytöbbség új tulajdonosa egyelőre harminc milliónál nagyobb passzívát is magához vett.

Miután ez a fordulat bekövetkezett, követeléseiket és a Heinrich szappangyár által adott és általa leszámított váltókat kezdik a banktól visszaváltani, mert nem akarják még a magas kamatokat is fizetni. Egy kolozsvári nagy cég például a mai napon fél millió lej értékben váltott vissza Heinrich szappangyár váltókat.

Rátkai Márton kolozsvári vendégszínház

(Kolozsvár) Tegnap a Magyar Színháznak ünepe este volt Földes Imre színházát, a „Hivatalnok urát” mutatták be zsufolt ház előtt, Rátkai Márton vendégszínházával, Róth bácsi szerepében.

Rátkairól nincs mit írni ebben a szerepben. Köztudomású, hogy ez legparádásabb szerepe a kiváló művésznak, ki itt mint drámai színész bizonyította be, hogy egyike a legjobb drámai színészeknek. A közönség, mint mindig, mikor Rátkai a Hivatalnok urak Róth bácsiját játsza, lélekzetviasszafojtva figyeli Rátkai minden mozdulatát és sir vagy nevet, amint a szerep magával hozza, azután csodálkozik, hogy egy táncoskomikus ilyen nagy drámai tehetség. Rátkai Róth bácsija fogalommal vált és soha el nem felejthető élmény annak számára, ki nek szerencséje volt ezt az alakítást megnézni.

A darab többi szereplői igyekeztek hozzácsimulni Rátkai játékához, úgy, hogy a darab kifogástalanul pergett le. Kemény László Barna Gábor szerepében tökéletesen játszta meg a bűnös utra tévedt főtisztviselőt, aki váltót hamisít, sikkaszt csak hogy a „hivatalnok ur” nivóját fenntarthassa és képes egy em-

bert a halálba kergetni, hogy palástolja bűnét. Petrőczy Alicze méltó partnere volt a feleség szerepében. Egyes jelentekben megrázó erővel érzékeltette a férjét imádásig szerető asszonyt, aki képes saját testét is áruba bocsátani, hogy férjét a börtöntől megmentse. Az anyós szerepében Lackó Aranka brillírozott. Az anya és leánya közötti jelenetnél, mikor megakadályozza, hogy leánya a kerítő lakására menjen, egyetlen szem sem maradt szárazon. Balázs Samu a szocialista érzelmű hivatalnokot alakította mély átérzéssel. Komoly sikere volt. Székelyhidi, Mihályfi László, Lantos Béla, Hoykó Ferenc, Izsáki Margit és Olasz Lajos kisebb szerepeik tökéletes megjátszásával megadták a darabnak azt a tökéletes összhangot, amelyet Rátkai Márton Róth bácsija megkövetelt. A közönség lelkes ovációban részesítette a szereplőket és a színház hazamenet egyebet sem lehetett hallani, mint hogy milyen kitűnő ötlet volt a színház igazgatóságától a „Hivatalnok urak” előadatni. Rátkai Mártonnal Róth bácsi szerepében.

A GYÜMÖLCSFAK ÉS DISZCSERJÉK KÖZÖS BESZERZÉSE

A folyó év tavaszán is összeírja az Erdélyi Gazdasági Egylet (Kolozsvár, Atilla-u. 10.) a gazdák és kerttulajdonosok gyümölcsfa, szőlőültvények és diszbokor szükségletet közösen való beszerzése céljából naponta 9—2-ig. Az összeírás már kezdetét vette.

A Magyar Lutheránus Nőegylet műsoros estélyt rendez. A kolozsvári Magyar Lutheránus Nőegylet március 9-én a KAC klubban műsoros táncos egybekötött házi estélyt rendez. Műsor a következő: Konferál Lengyel Rudolf, Török Elek né szavall, Sneider Pálné énekel, zongorán kíséri Mihályffy Irén, Vass Piroška táncol, Lengyel Rudolf tréfás monológot ad elő, B. Platsintár Nusi pedig népdalokat énekel Alberthi Manci kísérete mellett. Az estély kezdete 9 óra.

Felelős szerkesztő:
SERESS JÓZSEF

ÖN KULTUREMBER?!

Tehát ne mulassza el megtekinteni és meghallgatnia

TE-KA-DE RADIO

legújabb konstrukcióját!!

Minden európai átlomást fog, könnyen kezelhető. Pompás hangszóró. Egyetlen egy hármastámpával. — Egyedüli garantált márká!

Az
aparátusok
irodánkban
bármikor
kipróbálhatók.

Olcsó!
Szenzációs!
Tökéletes!
Utólérhetetlen!

Te-ka-de rádiók képviselete Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria 36. szám, 11. em. 8., amely a felek számára a rádió engedélyt is megszerzi. Előnyös feltételek.